

Bəsirə ƏZİZƏLİYEVƏ

2019-cu ildə Uzaq Şərq ölkələri ədəbiyyatından bəhs edən araşdırma və yazılar arasında hind, Pakistan və yapon ədəbiyyatı mövzusunda tədqiqatlar üstünlük təşkil edir.

Hind ədəbiyyatı sahəsində məqalələr arasında professor Bədirxan Əhmədlinin yazıları nəzəri cəlb edir. "Rabindranat Taqor: Hind xalqının azadlıq çarçısı" məqaləsində B.Əhmədli, ilk növbədə, yazıcının hind xalqının tarixindəki önəmli roluna diqqət çəkmişdir. Ədibin yaradıcılıq yolunu nəzərdən keçirən B.Əhmədli dünya miqyasında məşhur olan Taqorun yaradıcılığının əsas xüsusiyyətlərini çox doğru qiymətləndirmişdir. Müəllif şairin orijinal bədii təfəkkürünün məhsulu olan "Düşkünləmiş ürəyin ümidi", "Boş evdə", "İki biqha torpaq", "Ana Benqaliya" və s. şeirlərini təhlil etmişdir...

Yapon ədəbiyyatının araşdırılması sahəsində 2019-cu ildə də mühüm işlərə təsadüf edirik. Bu sahədə Gülnar Yunusovanın istər elmi məqalələri, istərsə də publisistik yazıları diqqəti cəlb edir.

Qeyd etmək lazımdır ki, 11 aprel 2019-cu il tarixində AMEA Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutunda görkəmli yapon yazıçısı Haruki Murakaminin 70 illiyinə həsr olunmuş elmi konfrans da keçirilmişdir. Konfransda AMEA-nın vitse-prezidenti, institutun direktoru, akademik İsa Həbibbəyli və Yaponiyanın Azərbaycandakı səfirliyinin müşaviri Keisuke Yamanaka giriş sözü ilə çıxış etmiş, B.Əhmədli "Haruki Murakami və Azərbaycan", yazıçı, tərcüməçi Nəriman Əbdülrəhmanlı "Haruki Murakami və Azərbaycan dilinə tərcümə məsələləri", Gülnar Yunusova "Yapon ədəbiyyatının görkəmli nümayəndəsi Haruki Murakami" mövzusunda məruzə etmişlər.

2019-cu ildə İndoneziya ədəbiyyatı nümunələri dilimizə tərcümə olunmasa da, Leyla Ramazanovanın bu sahədəki araşdırmaları sözügedən ildə də davam etmişdir. Tədqiqatçının "Eka Kurnivan və onun "Gözəllik başa bələdir" əsəri..." məqaləsi maraqlıdır. L.Ramazanova əsəri Q.Q.Markezin "Yüz ilin tənhalığı" romanı ilə müqayisə edir və İndoneziya yazıcısının əsərinin özünəməxsus cəhətlərinə diqqət yönəltdir.

2019-cu il monqol ədəbiyyatının öyrənilməsi baxımından da əhəmiyyətli olmuşdur. Lamiyə Nəsirovanın "Monqol ədəbiyyatının Azərbaycanda tədqiqi və tərcüməsi məsələləri", "Исторический прототип Чингисхана в романе Фармана Керимзаде "Тегризская честь" məqalələri, eyni zamanda "Mədəniyyətlərin dialoqunda ədəbi əlaqələrin yeri (Azərbaycan-Monqol ədəbi əlaqələri əsasında)", "Azərbaycan və Monqol folklorunda ortaq məsələlər (Atalar sözləri əsasında)" kimi konfrans materiallarında çap olunmuş məruzələri monqol ədəbiyyatının və ədəbi əlaqələrimizin öyrənilməsində uğurlu addımlardır.

Azərbaycandan

Uzaq Şərqə

açılan pəncərə

ləri əsasında)" kimi konfrans materiallarında çap olunmuş məruzələri monqol ədəbiyyatının və ədəbi əlaqələrimizin öyrənilməsində uğurlu addımlardır.

Çin ədəbiyyatının tədqiqi baxımından Nəriman Cahangirova və Nərgiz Kərimovanın yazıları əhəmiyyət kəsb edir.

Pakistan ədəbiyyatının öyrənilməsi baxımından da 2019-cu il məhsuldar il olmuşdur. Bəsirə Əzizəliyevanın "M.İqbalın "Zarb-i Kelim" əsərində qadın və cəmiyyət məsələləri, "Məhəmməd İqbalın yaradıcılığının Azərbaycanda öyrənilməsi", "M.İqbalın "Zəbur-i Acem" kitabında M.Şəbüstərinin "Gülşəni-raz" əsərinə cavab", "Multikultural dəyərlərin formalaşmasında və mədəniyyətlərin dialoqunda ədəbiyyatın rolu (Məhəmməd İqbalın əsərləri əsasında)", "Kurtuba camisi haqqında iki əsər", "Məhəmməd İqbalın "Qərbin soyuq düşüncəsini isindirən" "Peyam-i Maşriq" əsəri", "Türk milli mücadiləsi Məhəmməd İqbalın əsərlərində" məqalələrində Pakistan ədəbiyyatının görkəmli nümayəndəsi Məhəmməd İqbalın yaradıcılığının müxtəlif məsələləri araşdırılmış, eyni zamanda Mövlana Cəlaləddin Rumi və Sultan Bahunun mistik təlimləri müqayisəli aspektdə öyrənilmişdir.

AMEA Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutunda 21 iyun 2019-cu il tarixində "Azərbaycan-Pakistan ədəbi-mədəni əlaqələri" mövzusunda Beynəlxalq Elmi Konfrans keçirilmişdir.

B.Əzizəliyeva Pakistanın Pəncab Universitetində "Mövlana Cəlaləddin Rumi və Həzrət Sultan Bahü: Mistika işığında sevgi və varlıq mesajı" mövzusunda keçirilən Beynəlxalq Elmi Konfransda da "Mövlana Cəlaləddin Rumi və Sultan Bahunun mistik təlimlərinin əhəmiyyəti" məruzəsi ilə çıxış etmişdir.

Koreya ədəbiyyatının öyrənilməsi sahəsində B.Əhmədlinin "Koreya nəsrindən iki nümunə haqqında qeydlər" adlı məqaləsi Azərbaycan dilinə tərcümə edilmiş iki Koreya romanına həsr olunmuşdur. Koreya nasiri Şin Qyonq-Suqun "Anam sənə ömənət" və Han Kanqın "Vegetarian" romanını təhlil edən müəllif hər iki əsərə geniş aspektdə yanaşmışdır.

Leyla Həsənzadə "Koreya ədəbiyyatında müharibə mövzusu" adlı məqaləsində savaş mövzusu Lyu Bonun "Lazım olsa vətəne", Pak Van Sonun "Bütün Şingarı kim yedi?" kimi əsərləri əsasında nəzərdən keçirmişdir.

Göründüyü kimi, Asiya ədəbiyyatının mühüm bir hissəsini təşkil edən hind, Pakistan, yapon, Çin, Koreya, monqol, İndoneziya ədəbiyyatının araşdırılması baxımından 2019-cu il əvvəlki illərə nisbətən daha məhsuldar olmuşdur.